

Landskab nr. 7—2025 Årgang 106

Ansv. redaktør
Christina Capetillo,
ph.d., arkitekt MAA MDL
Landskab
Peter Bangs Vej 30,
2000 Frederiksberg
Telefon: +45 22 64 38 21
E-mail: landskab@
landskabsarkitekter.dk

Redaktionsudvalg
Steen Bisgaard Jensen (forpers.),
Stefan Darlan Boris, Tine Gils,
Christian Kamp Iversen, Mette Juhl
Jessen, Marina Rets, Line Stybe
Vestergaard, Lise Thorsen (suppl.)
Nordisk repræsentation:
Nita Koskiadhe, Finland;
Daniel Jakobsson, Island;
Maja Kozak Dehlin, Norge;
Niels de Bruin, Sverige

Grafisk tilrettelæggelse
Trefold

Korrektur
Tilde Tvedt

Oversættelse til engelsk
Dorte Herholdt Silver

Annoncer
DG Media as
Havneholmen 33, 1561 København V
Steen Håkansson
Telefon: +45 30 94 67 07
E-mail: steen.h@dgmedia.dk
www.dgmedia.dk

Abonnement
Receptionen, Akademisk
Arkitektforening
Telefon: +45 30 85 90 00
E-mail: subscription@
arkitektforeningen.dk
Online: [https://shop.
arkitektforeningen.dk/da/
35-abonnementer](https://shop.arkitektforeningen.dk/da/35-abonnementer)

Abonnementspriser 2025
I Danmark 1.446,00 kr. inkl. moms
og forsendelse.
Norden, Grønland og Europa
1.534,00 kr. inkl. moms og
forsendelse. Norge er undtaget
moms. Denne fratrækkes.
Øvrige udland 1.576,00 kr. inkl.
forsendelse.
Løssalg 200,00 kr. inkl. moms,
ekskl. porto.
Landskab udkommer 8 gange
om året.

Udgiver
Danske Landskabsarkitekter
Peter Bangs Vej 30,
2000 Frederiksberg
Telefon: +45 33 32 23 54
www.danskelandskabsarkitekter.dk
i samarbejde med Akademisk
Arkitektforening

Tryk
Specialtrykkeriet Arco, Skive
Medlem af Danske Specialmedier
ISSN 0023-8066

Forside
Hvidovre Hospital. Situationsplan:
Kragh & Berglund.

Når bynaturen fortæller 5 Giving urban nature a voice 6

Christina Capetillo

En forbindelse til jorden – tegnestuerefleksioner omkring fornyelsen af Hvidovre Hospital 8

Niels de Bruin

La vere – en samtale med naturen 16

Nuno Almeida

Naturen skal være en stærkere aktør i byens landskab 21

Kristine Kjörup Rasmussen, David Lund Stoustrup og
Louise Friis Klamer

Vandets stemme i Vejle Ådal 25

Sara Bjerregaard Riahi, Anne Johanne Karlsson og Ida
Frederikke Østerbye

Yndlingstræer i Bedsted Thy: Majlunden og de 100 ege 31

Stefan Darlan Boris og Anna-Lena Müller

Haver der vokser indefra 36

Christian Kamp Iversen

Bynatur i praksis 40

Marina Rets

Min sommerfuglnabo 46

Maja Kozak Dehlin

Nekrolog Leena Iisakkila 48

Camilla Rosengren och Ria Ruokonen

Kastanjen i gården 50

Christian Kamp Iversen

Når bynaturen fortæller

Fremtiden kalder på dialog om, hvordan vi understøtter livet for de arter og livsformer, vi deler kloden med. For vi er i gang med det paradigmeskifte i forhold til vores natursyn, som er nødvendigt for, at vi kan erstatte tabet af biodiversitet med artsrigdom og styrkelse af det levendes kredsløb. Bynaturen er central for denne nyorientering, for vi oplever de sanselige og tidslige dimensioner i naturen gennem det daglige møde med det levende udenfor vores dør.

Som Marina Rets skriver om Københavns Kommunes initiativer til mere bynatur: "Det handler ikke kun om at skabe grønne kvadratmeter, men om at fastholde en daglig kontakt til naturen. At gøre den synlig fra vores vinduer, vores altan og vores opgang."

Om Hvidovre Hospitals tilbygning skriver Niels de Bruin, at den rent arkitektonisk er smuk og enkel. "Det, der løfter den, er samspillet med de udendørs miljøer. At man har forstået, at besøgende og ansatte har behov for at være forankret i naturen – have en forbindelse til jorden (...)."

Bynaturen har en nytteværdi, og dens effekt kan måles. Vi ved, at temperaturen falder i områder med mange træer og andre planter, ligesom luftkvaliteten og ikke mindst livskvaliteten stiger. Fakta som disse er blevet en del af vores viden om bynatur, men det halter med vores æstetiske refleksioner og kommunikation om, hvorfor og hvordan den udformes.

Vi kender til historierne om det byggede omkring os – om torvets tidligere funktion som grøntsagsmarked, om bygningens transformation fra fabrik til kulturhus. Men vi er endnu ikke på samme måde vant til at formidle og dele kendskabet til de andre arter, hvis by det også er – eller hvis levested, den kunne være! Hvis hjem rydder vi, når bræmmen af brændenælder i gården fjernes? Det tilhører faktisk nældens takvinge og admiral. Hvad og hvem er flyttet ind i det døde træ på parkeringspladsen? Det er højst sandsynligt en lille hvepsebuk eller en spætmejsse. Eller nogle andre af de "77 arter at hjælpe i byen", som biolog Morten DD Hansen og landskabsarkitekt Tine Gils forklarer om i deres publikation med fokus på at fremme biodiversitet, som kan downloades på biodiversitetskurser.dk.

Når vi udvikler vores sprog om sameksistensen med andre arter, kan vi lade gå i arv, at den er mindst lige så vigtig at være opmærksom på som kulturarvens historie. Som Maja Kozak Dehlin skriver om sin opdagelse af, at hun deler de høje elmetræer i sin gård med sommerfuglen det hvide W: "Mitt sommerfuglvokabular er utvidet og med det min verden." Vi skal have øjne og ører åbne for de andres fortællinger om de steder, vi deler.

Christina Capetillo

Giving urban nature a voice

The future calls for dialogue about how to support life for the species and lifeforms that share the planet with us. We have embarked on the paradigm shift in our view of nature that we need in order to go from a loss of biodiversity to promoting a wealth of species and vital natural cycles.

Urban nature plays a key role in this reorientation, because we experience sensory and temporal dimensions of nature through our daily encounters with the life that exists just outside our doors.

As Marina Rets writes about the municipal initiatives to promote urban nature in the City of Copenhagen, 'This is not just about adding more greenspace but about maintaining our daily contact with nature; making it visible from our windows, balconies and front doors.'

In a piece on the new extension of Hvidovre Hospital, Niels de Bruin describes the architectural design as beautiful and simple: 'What elevates it is the interaction with the outdoor environments; the understanding that visitors and staff have a need to feel a connection to nature and the soil.'

Urban nature has utilitarian value, and its effect is measurable. The temperature drops in areas with many trees and other plants, and the air quality goes up – as does the quality of life. These and other facts have become part of our knowledge about urban nature, but we lack aesthetic reflections and communication about why and how it should be designed.

We know the stories about the built environment around us – how the city square used to be a produce market and how a building was transformed from factory to museum. We are not similarly used to communicating and sharing our knowledge of the other species that inhabit the city – or could be inhabiting it! Whose homes are we demolishing when we rip out the border of stinging nettles in the yard? This habitat actually belongs to the Small tortoiseshell and the Red admiral. What has moved into the dead tree in the car park? The most likely residents are a small Wasp beetle or maybe a Eurasian nuthatch. Or some of the other '77 species to support in the city' included in biologist Morten DD Hansen and landscape architect Tine Gils's publication about promoting biodiversity, which you can download (in Danish) from www.biodiversitetskurser.dk.

By developing a language for coexisting with other species, we can let future generations know that this is at least as important as our cultural heritage. Maja Kozak Dehlin writes about discovering that she shares the tall elm trees in her yard with the White-letter hairstreak: 'My butterfly vocabulary has expanded, and with it, my world.' We need to keep our ears and eyes open to the stories that other voices might tell about our shared habitats.

Christina Capetillo